

ЗАШТИТА ЖИГА

Правни оквир

- **Закон о жиговима („Сл. гласник РС“ бр. 6/20)** ступио на снагу 01.02.2020. године, регулише начин стицања и заштиту права на знак у промету робе, односно услуга
- **Закон о парничном поступку** на поступак по тужби, правном леку и сходна примена у поступку обезбеђења доказа;
- **Закон о извршењу и обезбеђењу** сходна примена на поступак по предлогу за одређивање привремене мере;
- **Закон о облигационим односима** на питања у вези са накнадом штете.

Услови и предмет заштите

- **Знак** се може састојати од било каквих знакова, посебно од речи, укључујући и лична имена или од цртежа, слова, бројева, боја, тродимензионалних облика, облика робе или њеног паковања, комбинација тих знакова или звукова под условом:
  - 1) да је подобан за разликовање у промету (дистинктивност - оно битно обележје знака које га разликује од свих других знакова)
  - 2) да може бити приказан у Регистру жигова на начин који омогућава јасно и прецизно утврђивање предмета заштите (могућност графичког приказа)

Врсте жигова

Према критеријуму територијалне заштите:

- национални
- међународни – Протокол уз Мадридски аранжман о међународном регистровању жигова – Међународни биро Светске организације за интелектуалну својину

Према форми:

- вербални (речи свих језика, фантастични појмови, слова или слогани)
- графички
- тродимензионални (укупан изглед чине облик, боја, фигуративни и вербални елементи)
- сложени
- звучни

- **Конвенционални**

- **Неконвенционални** (према најновијој легислативи ЕУИПО):

1. музички - музичке фразе приказане нотним писмом - ЗоЖ
2. мирисни – није могућ графички приказ на задовољавајући начин
3. позициони – положај знака на одређеном делу производа, величина и пропорција у односу на производ
4. покретни – дистинктивност одређеног покрета
5. мултимедијални – комбинација слике и тона
6. холограмски – графички приказ холографском техником
7. жиг у једној боји под посебним условима

Садржина и обим права носиоца жига и подносиоца пријаве

- **Искључиво право да знак користи** за обележавање робе, односно услуга на које се односи
  - **Право да другим лицима забрани неовлашћено коришћење:**
    - * истоветног знака за робе или услуге истоветне роби/услугама за које је знак заштићен
    - *
      - истоветног знака за за сличну врсту робе/услуга или
      - сличног знака за истоветну или сличну врсту робе/услуга,
- ако постоји вероватноћа да због те истоветности, односно сличности настане забуна у релевантном делу јавности, која обухвата и вероватноћу довођења у везу тог знака са раније заштићеним знаком.

Поређење сличности знакова

- **Поређење знакова** се врши с обзиром на врсту жига по значењу, звучности или изгледу, пореде се само дистинктивни елементи
- Код **сложених жигова** узимају се у обзир и распоред дистинктивних и недистинктивних елемената, коришћени фонт, комбинација боја и др.
- **Пажња просечног потрошача** – правни стандард (потрошач који без посебне пажње учествује у промету, нису му познати заштићени дистинктивни елементи жига, већ знакове оцењује на основу укупног утиска) – променљива категорија и зависи о којој врсти промета се ради.
- **Непосредна забуна** постоји када потрошач верује да роба потиче од титулара жига, а не лица које је ставило у промет.
- **Посредна забуна** постоји када потрошач верује да између титулара жига и субјекта који је робу пустио у промет постоји одређена организациона или друга повезаност.
- **Релевантна јавност** подразумева потрошача, али и друге учеснике у промету, укључујући и стручњаке, чак и ако нису купци робе.

Поређење робе

- Природа, намена, начин коришћења- најважнији елемент поређења
- Међусобна заменљивост и комплементарност
- Актуелни или потенцијални купци (релевантна јавност)
- Уобичајено место производње или продаје

Носилац жига или подносилац пријаве има право да забрани и следеће:

- стављање заштићеног знака на робу, њено паковање или средства за обележавање,
- нуђење робе/услуга, њено стављање у промет или складиштење у те сврхе под заштићеним знаком,
- увоз, извоз, претовар, складиштење или транзит робе под заштићеним знаком, без обзира да ли је намењена домаћем тржишту,
- коришћење заштићеног знака у пословној документацији или у реклами
- употребу заштићеног знака у компаративном оглашавању на начин противан прописима,
- припремне радње (паковање, етикете, налепнице, сигурносна обележја или ознаке).

Ограничење права

- Стављање у промет робе/услуга под сличним или истим знаком, који представља пословно име другог лица, које је на савестан начин стечено пре признатог датума првенства жига
- Коришћење у складу са добрим пословним обичајима имена или адресе другог лица, назначење врсте, квалитета, количине, намене, вредности, географског порекла, времена производње и других својстава робе/услуга, када је потребно ради назначења намене робе/услуга, посебно када је реч о резервним деловима или прибору
- Коришћење ранијег права које се односи само на одређени локалитет

Тужба због повреде права

Тужбу због повреде права могу поднети:

- носилац жига
  - подносилац пријаве
  - стицалац лиценце
  - корисник колективног и жига гаранције уз сагласност носиоца права
-
- Повредом се сматра свако неовлашћено коришћење заштићеног знака од стране учесника у промету у смислу чл. 49.-52. и чл. 56. став 2. Закона о жиговима

Садржина тужбеног захтева

- **утврђење повреде или озбиљне претње,**
- **забрана радњи** којима се врши повреда или представљају озбиљну претњу, **забрана понављања** таквих радњи под претњом плаћања примереног новчаног износа тужиоцу,
- **накнада имовинске и неимовинске штете,**
- **искључење из промета,** одузимање, уништење или преиначење без накнаде, предмета којима је извршена повреда,
- **забрана отуђења, одузимање или уништење без накнаде,** материјала и предмета који су претежно употребљени у стварању или производњи предмета којима се повређује право,
- **објављивање пресуде** о трошку туженог,
- **давање података** о трећим лицима која су учествовала у повреди права.

Тужба се може поднети и против лица чије су услуге коришћене при повреди права (посредник) са захтевом да се изрекне забрана понављања радњи под претњом плаћања примереног новчаног износа тужиоцу.

Накнада штете

При одређивању **висине накнаде штете**, ако је учинилац повреде знао или могао знати да чини повреду, суд мора узети у обзир:

- негативне економске последице које трпи оштећени, укључујући изгубљену добит,
- добит коју је штетник остварио повредом права,
- околности које немају економски карактер, као што је неимовинска штета.

Суд може уместо накнаде штете, када околности случаја то оправдавају, досудити оштећеном **паушалну накнаду** која не може бити нижа од уобичајене накнаде.

Ако повреда није учињена намерно или крајњом непажњом, суд може да досуди тужиоцу накнаду у висини добити коју је тужени остварио повредом права.

Привремене мере

Обезбеђење неновчаног потраживања

Одређује се на предлог лица које учини вероватним да је његово право повређено или да ће бити повређено.

Садржина мере:

- одузимање и искључење из промета предмета којима се врши повреда,
- одузимање материјала и предмета употребљених за производњу предмета којима се врши повреда,
- забрана вршења радњи којима се врши повреда или представљају озбиљну претњу да ће право бити повређено.

Обезбеђење новачног потраживања

Одређује се на предлог лица које учини вероватним да је његово право повређено или да ће бити повређено и да постоје околности које би осујетиле или знатно отежале накнаду штете.

Садржина мере:

- заплена покретне и непокретне имовине
- забрана исплате новчаних средстава са рачуна

Обезбеђење доказа

Одређује се на предлог лица које учини вероватним да је његово право повређено или да ће бити повређено, у току или пре парничног поступка, уз примену прописа о пословној тајни.

- прибављање детаљног описа производа, са или без узимања узорка
- одузимање производа, докумената, материјала и предмета употребљених за производњу
- преглед просторија, возила, књига, докумената, испитивање сведока и вештака.

Тужба за оспоравање жига

Тужбу за оспоравања жига може поднети лице које има правни интерес, са захтевом да он буде оглашен за носиоца жига, односно подносиоца пријаве:

- ако је пријава поднета противно начелу савесности и поштења или је знак регистрован на основу такве пријаве, односно на основу пријаве којом је повређена законска или уговорна обавеза.

- ако лице које у промету користи знак докаже да је тај знак био општепознат за обележавање робе/услуга тог лица пре него што је тужени поднео пријаву.

- **Тужба због повреде права** се може поднети у року од 3 године од дана сазнања, а најкасније у року од 5 година од дана учињене повреде.
- **Тужба за оспоравање жига** може се поднети у року од 5 година од дана уписа жига у Регистар жигова.
- Поступак по тужби због повреде права је **хитан**.
- **Ревизија** је увек дозвољена против другостепене правноснажне пресуде донете у спору због повреде права и у спору ради оспоравања жига.

ХВАЛА НА ПАЖЊИ